

Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja

*Obuka KŠCZ, kadrova Vlade i opštinskih načelnika sa područja
Zeničko-dobojskog kantona
Septembar 2011. godine*

Predavač: *Ismet Poljo*

1. Rukovođenje – Upravljanje

- ▶ U stvaranju sistema zaštite i spašavanja imaju obaveze i odgovornosti, svako na svojoj poziciji: državni organi i **vlade, Kantonalne skupštine, općinska vijeća i načelnici** kao i upravni odbori i poslovodstva privrednih društava, javnih preduzeća, zavoda i drugih organizacija.
- ▶ Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području Federacije, kantona i općina, te za obavljanje drugih poslova u zaštiti i spašavanju, prema Zakonu i drugim propisima, osnivaju se **štabovi civilne zaštite** kao posebni stručno-operativni organi. Štabove osnivaju izvršni organi vlasti kantona i općina/grada.

Rukovođenje se zasniva na sveobuhvatnim i pravovremenim informacijama iz različitih izvora o situaciji, kao što su podatci po pitanjima:

- **što je to zadatak štaba** - u uslovima prirodne i druge nesreće;
- **šta su zadatci redovnih organa i službi**
- **o razmjerima nesreće** – eventualne žrtve i materijalne štete;
- **o snagama** - resursima kojima raspolaže pogodjena zajednica (ljudskim i materijalnim) – koliko su spremni i osposobljeni za pružanje samopomoći i uzajamne pomoći;
- **o raspoloživom vremenu - posebno** ako se očekuje naknadno djelovanje nesreće: plavni val, požari, urušavanja, epidemije i sl.
- **Štab** koristi ove informacije radi prilagođavanja resursa, koncepta ili planskih ciljeva, kao i radi eksploatairanja uspjeha u zaštiti i spašavanju.

- 1. Procjena stanja i proglašavanje nastanka prirodne i druge nesreće, koje donose (Vlada kantona-Općinski načelnik), aktiviranje štaba CZ za rukovođenje u prirodnim i drugim nesrećama su pretpostavke za dalji rad;**
- 2. Aktivirati štab, utvrditi sastav i postupke najužeg (operativnog) djelovanja -prema procjeni, (utvrđuje komandant/načelnik, za slučaj kada nije u mogućnosti okupiti štab u punom sastavu, ili kada procijeni da nema potrebe za angažiranjem svih članova);**
- 3. Prihvatići članove štaba i podijeliti zadatke na članove štaba prema nadležnosti strukture iz koje je delegiran;**
- 4. Angažirati odgovarajuće stručne ustanove, javna preduzeća i službe, prema odluci o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće;**
- 5. Definirati djelovanje javnih službi;**
- 6. Ostvariti suradnju sa Hidro/meteorološkim – seismološkim zavodom – traženjem- dostavljanjem izvještaja;**

7. Aktivirati Plan zaštite i spašavanja i pokrenuti sve subjekte koji učestvuju u njegovoj realizaciji, kao što su:

- **prva pomoć, evakuacija ljudi, životinja i imovine;**
- **zbrinjavanje ljudi, životinja i imovine;**
- **potrebe - logistika;**
- **pomoć susjednih opština, kantona, Federacije Republike Srpske i Brčko distrikta BiH, pomoć oružanih snaga BiH i putem Ministarstva Sigurnosti BiH Tražiti međunarodnu pomoć;**
- **ostvarivati redovne komunikacije sa mjestima nesreća;**
- **održavati odnose s javnošću**
- **transport i podjela pristigle pomoći;**

- **prikupljanje snaga koje se šalju na izvršenje zadataka (ljudi, oprema i tehnika),**
- **ko prihvaca pomoć (ljude, opremu i tehniku) i osigurava boravak, smještaj, gorivo...;**
- **angažiranje pristiglih snaga pomoći na događaju;**
- **zadatci u slučaju eventualne dodatne nesreće (stradali spasioci, naknada šteta);**
- **provodenje mjera sigurnosti;**
- **postupak s osobama nedoličnoga ponašanja.**

N A P O M E N A

- **sve radnje i postupke potrebno je planirati i realizirati u realnom vremenu događanja i sve evidentirati u pisanom obliku, hronološkim redom.**
- **radnje opisivati kratko: (ko, šta, kada, gdje, kako, s kim, s čim);**
- **pri rješavanju određenih zadataka zabilješke i evidencije voditi na, obrascima, topografskim kartama, skicama i sl.**

ZADATCI, RESORNIH MINISTARSTAVA I DRUGIH ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

U PREVENCIJI:

- **Aktivno učešće u pripremama, donošenju, ažuriranju i praćenju;**
- **Procjene ugroženosti teritorija Kanton i opština**
- **Programa razvoja sistema zaštite i spašavanja na svom teritoriju**
- **Plana zaštite i spašavanja i**
- **Plana zaštite od požara na svom području**

U OPERATIVNOM DJELOVANJU

- **Prema zahtjevima nadležnog štaba CZ (komentar)**

**Ovo želim predstaviti grafički, a konkretnije će o ovom
moj kolega**

PROCES DONOŠENJA ODLUKE

O ANGAŽIRANJU LJUDSKIH I

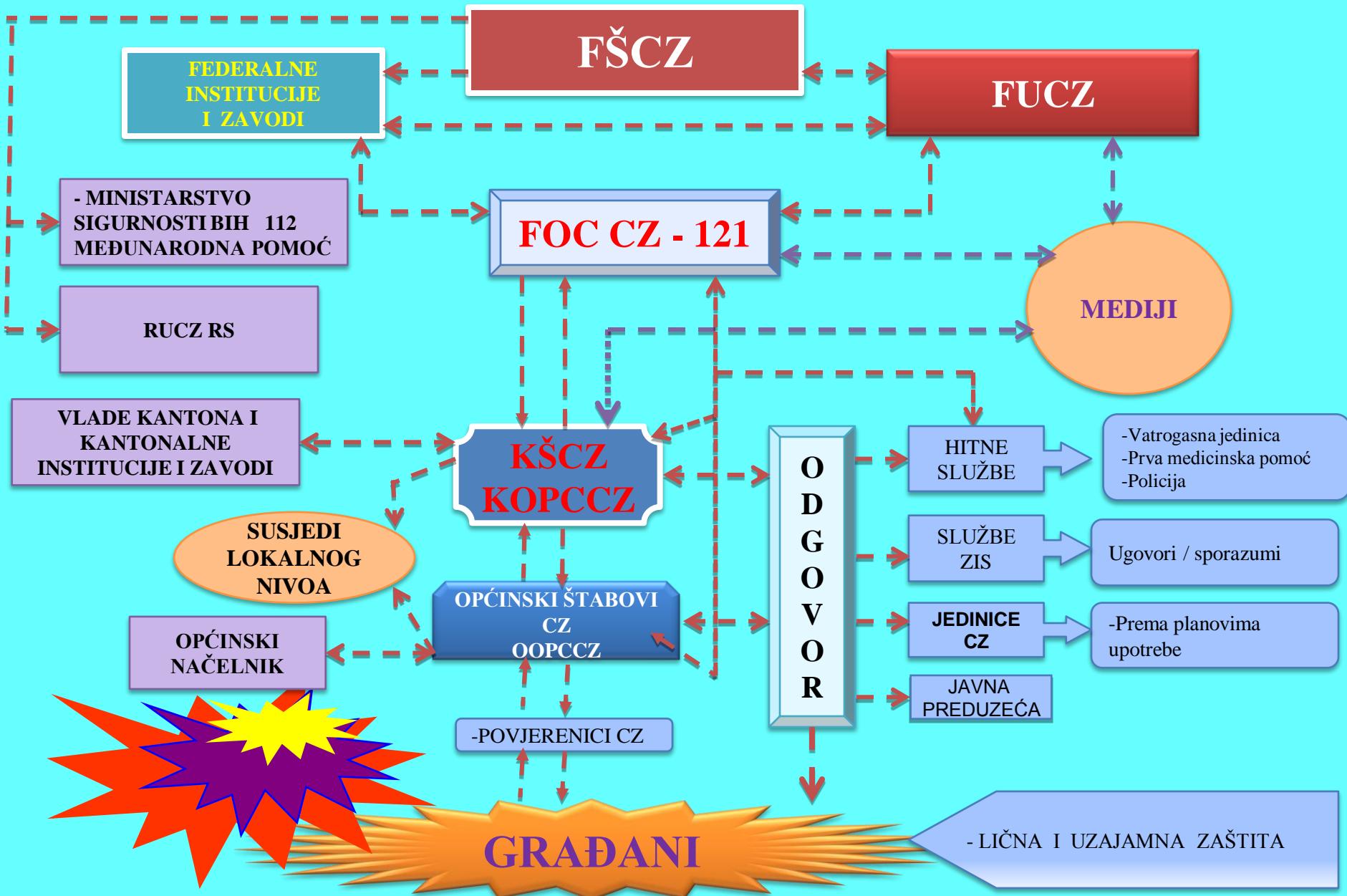
MATERIJALNIH RESURSA U USLOVIMA

NASTANKA PRIRODNE

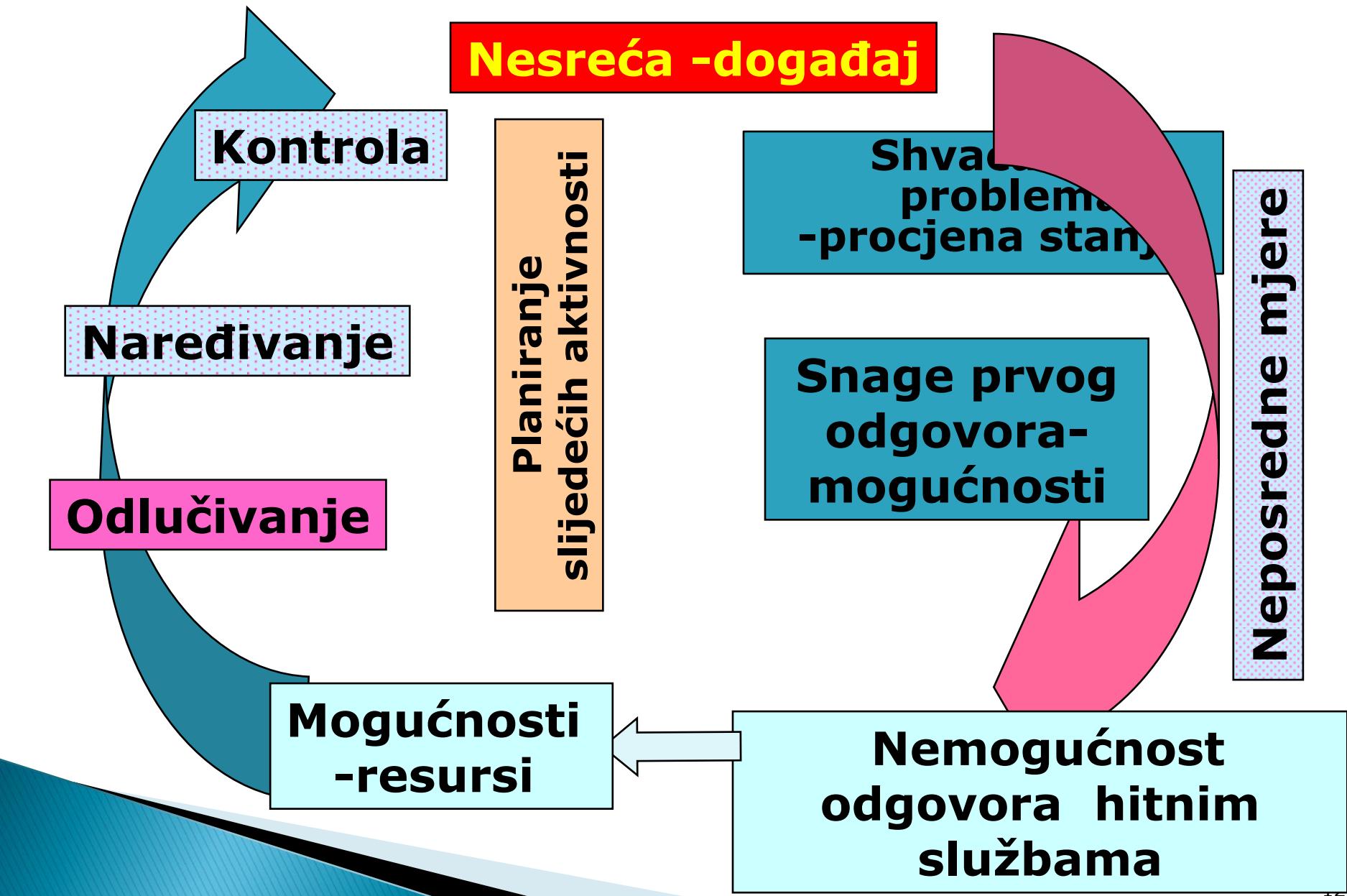
I/LI DRUGE NESREĆE

/ POTPUNOM METODOM /

RUKOVODENJE U ODGOVORU NA NESREĆU

DONOŠENJE ODLUKE

KORAK 1.

PRIJEM I RAZUMIJEVANJE SITUACIJE – ZADATAKA*

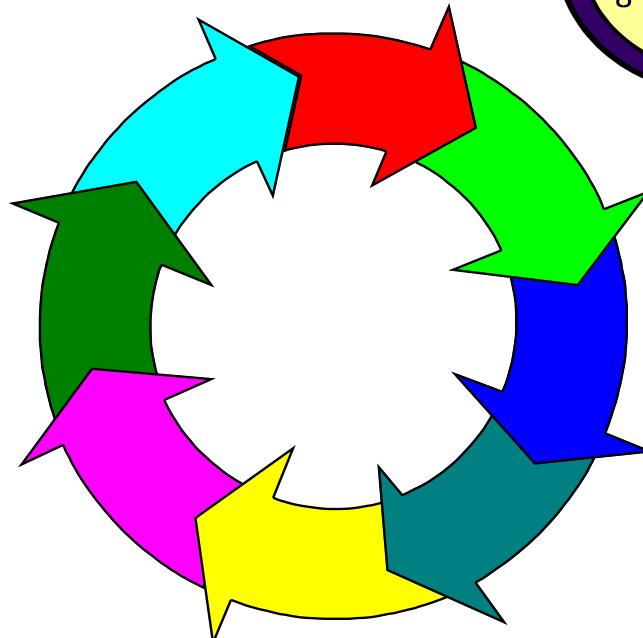
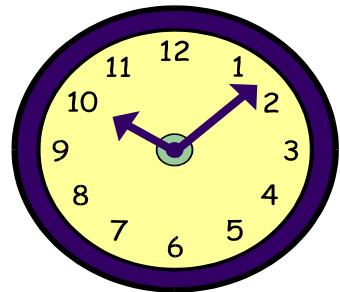
1. *Komandant-načelnik ili članovi štaba dolaze do određenih-bitnih saznanja o mjestu, vrsti i težini prirodne i/li druge nesreće:*
2. *Slušanjem tonskog i/li video izvještaja, obaviještenja i sl.,*
3. *Čitanjem dobivenog izvještaja-naredbe,*
4. *Proučavanjem iste, i*
5. *Razumijevanjem situacije-zadataka.*

2. Korak

RAZUMIJEVANJE PROBLEMA
Komandant i načelnik štaba radi potpunog razumijevanja situacije-zadataka i podjele zaduženja-odgovornosti, vrše:

- ▶ **Razradu situacije ili naredbe nadređenog štaba,**
- ▶ **Raspoređuju članove štaba po grupama za rad:** opšte, tehničke, medicinske, hidrološke, biološke, logističke i dr. mjere,
- ▶ **Daju jasna i precizna uputstva za rad radnih grupa.**

**VRIJEME
IZVRŠENJA
PROCJENE I
IZVRŠENJE
ZADATKA**

3. Korak

RAZVIJANJE, ODN. PRIPREMA PRIJEDLOGA DJELOVANJA

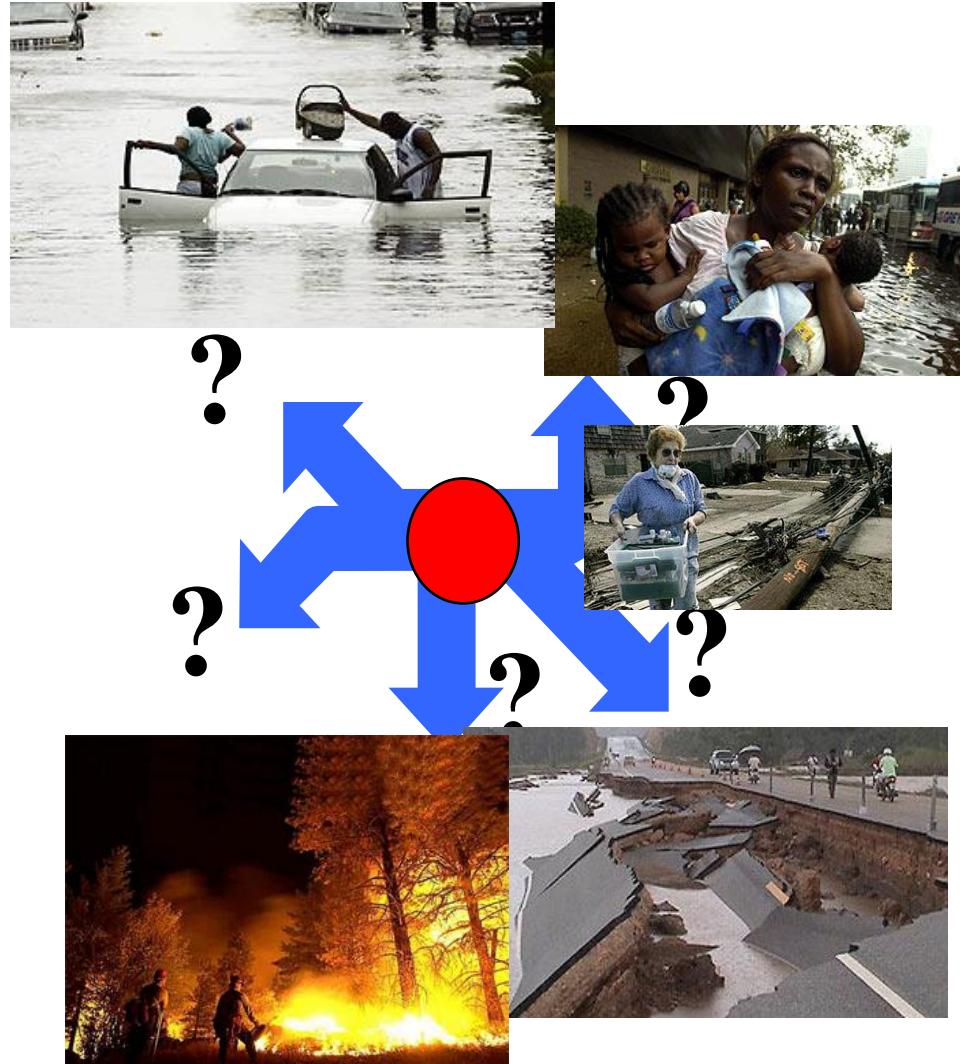
U ovoj fazi u rad je uključen cijeli štab, i uz direktnu uključenost komandanta i načelnika, te istaknutih operativnih stručnjaka:

- ▶ ***Svi članovi štaba odmah uspostavljaju odgovarajuće komunikacije i sagledavaju raspoložive ljudske i materijalne resurse na području pogodjenom prirodnom i/ili drugom nesrećom, koje mogu uključiti u akciju zaštite i spašavanja;***
- ▶ ***Svi članovi štaba samostalno tragaju i iznalaze najbolja rješenja – prijedloge djelovanja za umanjenje i saniranje posljedica prirodne i druge nesreće;***
- ▶ ***Svi članovi štaba prema svojim zaduženjima-odgovornostima tragaju i iznalaze najbolja rješenja-prijedloge djelovanja u akcijama zaštite i spašavanja***

4. Korak

UTVRĐIVANJE PRAVACA DJELOVANJA

- **U utvrđivanju učestvuju svi članovi štaba, a vođe radnih grupa iznose svoje prijedloge za najracionalnije postupanje u akcijama zaštite i spašavanja:**
- Radne grupe iznose svoje viđenje rješenja odnosno pravce djelovanja;
- iznošenjem **pozitivnih i negativnih činjenica** nastoji se sagledati prioritetne subjekte koji efikasno utiču na suprotstavljanje nesreći (vrsta nesreće, vrijeme, zemljište i dr.);

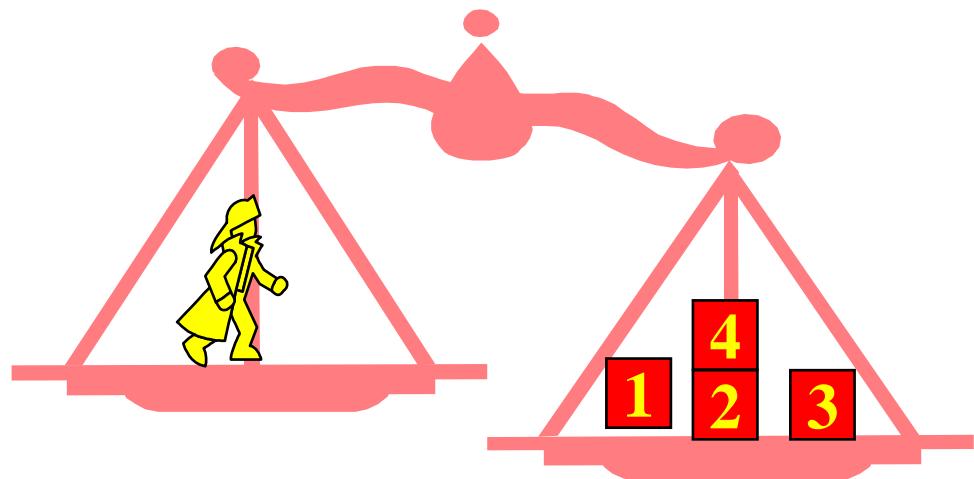

5. Korak

USAGLAŠAVANJE PRIJEDLOGA DJELOVANJA

- ▶ Učestvuju **svi članovi štaba**, a vođe radnih grupa iznose svoje viđenje rješenja odnosno prijedloge djelovanja;
- ▶ Upoređivanje prijedloga djelovanja započinje obrazloženjima **svakog člana štaba** i procjenama prednosti i nedostacima svakog prijedloga;

ODREĐIVANJE TEŽINE PROBLEMA

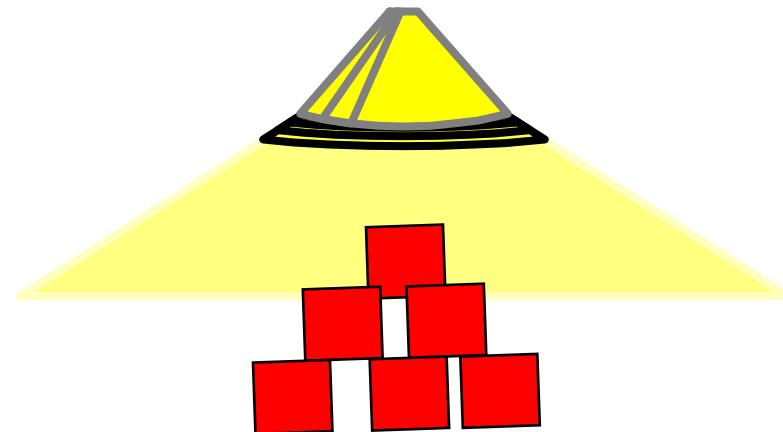
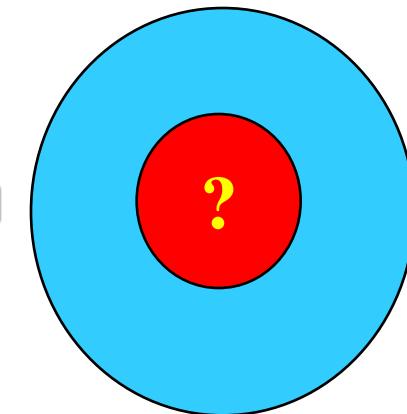

6. Korak

**PRIHVAĆANJE
NAJPOVOLOJNIJIH
RIJEŠENJA**

- ▶ **DONOŠENJE ODLUKA –**
*izabrani prijedlozi
djelovanja postaju
sastavni dio odluka
Štaba o poduzimanju
određenih mjera, te o
angaziranju resursa, i
sl.*

PROBLEM

ZBIR PROBLEMA

7. Korak

IZRADA I UPUĆIVANJE

naredbi

- ❖ *Načelnik štaba rukovodi radom štaba na izradi pisanih i grafičkih dokumenata /naredbi/ kojima se definira rad na terenu na otklanjanju uzroka ili ublažavanju posljedica prirodnih ili drugih nesreća,*
- ❖ *obveza je komandanta da pregleda i odobri naredbe i priloge prije nego se počnu umnožavati za slanje.*

Naredba:

- Naredbe štaba civilne zaštite koja se odnosi na obveze tijela(organa) uprave ili upravne organizacije neposredno provode rukovodiocii tih tijela i organizacija, a naredbu štaba koja se odnosi na zadatke pravnih subjekata-preduzeća ili druge institucije provode rukovodioci (direktori) tih preduzeća i institucija.
- **Realizaciju naredbe štaba CZ iz stava 1. ovoga člana osiguravaju članovi štaba i to:**
  - 1) naredbe koje se odnose na organe uprave i upravne organizacije provode rukovoditelji tih organa i organizacija, uz neposredno učešće i zahtjeve člana štaba iz organa uprave ili upravne organizacije na koje se naredba odnosi,
  - 2) naredbe koje se odnose na pravne osobe i druge institucije i organe uprave i upravne organizacije koje nemaju svog člana štaba izvršavaju rukovodioci tih organa i pravnih osoba uz neposredno učešće člana štaba, koji po funkciji kordinira tu oblast djelovanja.

Izvještavanje i kontrola izvršenih zadataka

- ▶ **Izvještavanje i kontrola izvršenih zadataka sastavni su dio procesa rukovođenja u akcijama zaštite i spašavanja i imaju za cilj:**
  - **Da štab CZ u svakom trenutku ima uvid u razmjere posljedica kod ljudi, životinja, materijalnih dobara i okoliša na pogodjenom području,**
  - **realizaciju postavljenih zadataka,**
  - **stanje kod ljudstva angažiranog u spasilačkim aktivnostima,**
  - **O načinu motivacije,**
  - **kvaliteti suradnje i koordinacije u zaštiti i spašavanju,**
  - **potrebe za novim snagama i sredstvima, korekcijama,**
  - **bilješke o naučenim lekcijama i dr.**

L i t e r a t u r a

- 1. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03 i 22/06 i 43/10);**
- 2. Stožeri civilne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine organizacija i funkcioniranje, (Boško Kutleša, Izdavač Federalna uprava civilne zaštite 2005.);**
- 3. Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja u prirodnim i drugim nesrećama, (Alija Tihić, Izdavač Federalna uprava civilne zaštite 2005.);**
- 4. Pravilnik o načinu rada i rukovođenje štabova civilne zaštite i poslovi i način rada povjerenika civilne zaštite, ("Službene novine Federacije BiH", broj: 77/06 i 05/07;**
- 5. Stručne publikacije iz oblasti civilne zaštite;**
- 6. Materijali CMEP-a**
- 7. Internet i drugi mediji.**

HVALA NA PAŽNJI